EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 21ης Απριλίου 2009

κατόπιν αιτήματος του ελληνικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με σχέδιο τροπολογίας που αφορά το νόμο σχετικά με την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης

(CON/2009/39)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 10 Απριλίου 2009 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του ελληνικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο τροπολογίας που αφορά το νόμο σχετικά με την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης (εφεξής το «σχέδιο τροπολογίας»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], καθώς το σχέδιο τροπολογίας αφορά κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου τροπολογίας

Το σχέδιο τροπολογίας διευκρινίζει και συμπληρώνει το άρθρο 1 του νόμου 3723/2008 σχετικά με την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης[2] (εφεξής ο «νόμος»). Ειδικότερα, το σχέδιο τροπολογίας ορίζει ότι για τους σκοπούς της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας που πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου, σε συνδυασμό με την απόφαση 542α/Β2884/26-11-2008 του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών που εκδόθηκε για την εφαρμογή του[3] (εφεξής η «απόφαση»), η εκτίμηση της αξίας των ομολόγων που εισφέρει το Ελληνικό Δημόσιο με σκοπό την ανάληψη των μετοχών που εκδίδονται στο πλαίσιο της αύξησης

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

2 ΦΕΚ Α 250/9.12.2008.

3 ΦΕΚ Β 2471/4.12.2008.

του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να πραγματοποιείται πριν από την ανάληψη των μετοχών από το Ελληνικό Δημόσιο. Η εκτίμηση της αξίας των ομολόγων διενεργείται από επιτροπή που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και αποτελείται από δύο ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές. Η εν λόγω εκτίμηση βασίζεται στα χαρακτηριστικά των εισφερόμενων ομολόγων, τα οποία καθορίζονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Επίσης, σε περίπτωση επαναγοράς των προνομιούχων μετοχών με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, η αποτίμηση των ομολόγων διενεργείται από την ίδια επιτροπή.

Όπως προβλέπεται στο σχέδιο τροπολογίας, ο χρόνος υποβολής της έκθεσης της επιτροπής στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και στο ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και η αμοιβή των μελών της επιτροπής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Επίσης, το σχέδιο τροπολογίας εισάγει παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 9 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 που ρυθμίζουν την αποτίμηση των εισφορών στις ανώνυμες εταιρείες, μεταξύ άλλων και στην περίπτωση αύξησης του μετοχικού τους κεφαλαίου.

Επιπροσθέτως, το σχέδιο τροπολογίας προβλέπει ότι η ανωτέρω έκθεση αποτίμησης δεν υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920, ορίζει δε ότι σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου για εξαγορά των προνομιούχων μετοχών η σχετική απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 31 παράγραφος 1 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920.

Το σχέδιο τροπολογίας προβλέπει ακόμη ότι οι ρυθμίσεις του κατισχύουν τυχόν αντίθετων διατάξεων των αποφάσεων γενικών συνελεύσεων των οικείων πιστωτικών ιδρυμάτων και έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου τροπολογίας, επειδή οι νέες διατάξεις διευκρινίζουν και συμπληρώνουν τις περί αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου, είναι σκόπιμο η έναρξη ισχύος αυτών να προηγείται των αιτήσεων και των σχετικών εγκρίσεων για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Στη γνώμη CON/2008/79 που εξέδωσε την 27η Νοεμβρίου 2008 η ΕΚΤ διατύπωσε σχόλια όσον αφορά το νόμο και την απόφαση που αναφέρονται στο σχέδιο τροπολογίας. Οι παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν στην εν λόγω γνώμη ισχύουν και για τις προτεινόμενες με το σχέδιο τροπολογίας αλλαγές, στο μέτρο που τις αφορούν.

Ειδικότερα, η ΕΚΤ σημειώνει ότι τα μέτρα αναδιάρθρωσης κεφαλαίων που εξετάζονται στα κράτη μέλη αποβλέπουν στην ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης κατά βάση εύρωστων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας και την εμπέδωση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος και τη διασφάλιση της προσήκουσας χρηματοδότησης της οικονομίας. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι οι ανωτέρω αρχές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά

την εκτίμηση της αξίας των εισφερόμενων από το Ελληνικό Δημόσιο ομολόγων για τους σκοπούς της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου των ανώνυμων τραπεζικών εταιρειών προκειμένου να διασφαλιστεί μια ομοιόμορφη προσέγγιση στον καθορισμό των όρων διενέργειας των αναδιαρθρώσεων κεφαλαίων.

Ενόψει των παραπάνω η ΕΚΤ επαναλαμβάνει ότι σύμφωνα με τη «Διακήρυξη αναφορικά με ένα συντονισμένο σχέδιο ευρωπαϊκής δράσης των κρατών της ζώνης του ευρώ»[4], οι όροι της κεφαλαιακής ενίσχυσης θα πρέπει να αποβλέπουν στην προστασία των συμφερόντων των φορολογουμένων και στην τήρηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ ιδρυμάτων στη ζώνη του ευρώ. Επιπροσθέτως, η ΕΚΤ υπογραμμίζει ότι οι όροι καθορισμού των τιμών όσον αφορά την κεφαλαιακή ενίσχυση θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους και τις συνθήκες της αγοράς, οι δε τιμές να καθορίζονται με συνυπολογισμό του συγκεκριμένου κινδύνου τόσο όσον αφορά το εκάστοτε επιλεγόμενο μέσο κεφαλαιακής ενίσχυσης όσο και το συγκεκριμένο ίδρυμα. Θα πρέπει να επιλέγονται με κατάλληλο τρόπο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των μέσων κεφαλαιακής ενίσχυσης, ούτως ώστε να προάγεται η σύντομη λήξη της κρατικής κεφαλαιακής στήριξης των τραπεζών χωρίς να προκαλείται υπερβολική αύξηση του κόστους του κεφαλαίου.

Τέλος, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο τροπολογίας σκοπεί στη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 1 του νόμου προσαρμόζοντας τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εκτίμηση της αξίας των κρατικών ομολόγων που διενεργείται για τους σκοπούς αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμων τραπεζικών εταιρειών ώστε να αντανακλάται ο ειδικός και προσωρινός χαρακτήρας του συγκεκριμένου μέτρου αναδιάρθρωσης κεφαλαίων.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Δεν υπάρχουν ειδικότερες παρατηρήσεις επί του σχεδίου τροπολογίας εκ μέρους της ΕΚΤ.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 21 Απριλίου 2009.

[υπογραφή]

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET

4 Το κείμενο της Διακήρυξης είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της τέως Γαλλικής Προεδρίας (www.ue2008.fr).